

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾**

z dnia 2010 r.

w sprawie kierowania ruchem drogowym

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.²⁾), zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) organizację oraz sposób dawania poleceń i sygnałów uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze;
- 2) program i tryb prowadzenia szkolenia w zakresie dawania poleceń i sygnałów osobom, o których mowa w pkt 1;
- 3) wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia;
- 4) wysokość stawek za szkolenia oraz tryb ich pobierania i zwrotu;
- 5) katalog osób upoważnionych do wykonywania czynności, o których mowa w pkt 1;
- 6) okoliczności, szczegółowe warunki oraz sposób wykonywania czynności o których mowa w pkt 1.

§ 2. 1. Do dawania poleceń i sygnałów uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze upoważnione są osoby:

- 1) osoba odpowiedzialna za utrzymanie porządku podczas przemarszu procesji, pielgrzymki, konduktu pogrzebowego lub innej zorganizowanej grupy - jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia ich bezpiecznego przemarszu;
- 2) strażak jednostki ochrony przeciwpożarowej, o której mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380) - podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej;
- 3) umundurowany funkcjonariusz Biura Ochrony Rządu - podczas wykonywania czynności związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa osób ochraniających;
- 4) umundurowany i odpowiednio oznakowany pracownik nadzoru ruchu komunikacji miejskiej - podczas wykonywania czynności związanych z zapewnieniem płynności ruchu pojazdów komunikacji miejskiej, zdarzeń drogowych oraz awarii technicznych z udziałem tych pojazdów;
- 5) pilot pojazdów nienormatywnych - podczas wykonywania czynności związanych z przejazdem tych pojazdów;
- 6) członek zespołu ratownictwa medycznego - podczas akcji prowadzenia medycznych czynności ratunkowych, do czasu przybycia na miejsce zdarzenia innych osób uprawnionych do dawania poleceń i sygnałów uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 6 ust. 1 pkt 3-10 ustawy, kierują ruchem wydając polecenia lub sygnały.

§ 3. 1. Polecenia i sygnały, podawane przez osoby kierujące ruchem, powinny być jednoznaczne i zrozumiałe dla osób, dla których są przeznaczone.

2. Sposób podawania poleceń i sygnałów do kierowania ruchem na skrzyżowaniu przez osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Polecenia i sygnały, o których mowa w § 3, uprawniona osoba podaje za pomocą postawy i ruchu rąk, tarczy do zatrzymywania pojazdów, a w warunkach niedostatecznej widoczności - latarki wyposażonej w światło czerwone lub światło czerwone i zielone albo tarczy do zatrzymywania pojazdów ze światłem odblaskowym lub światłem czerwonym.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy:

- 1) osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 ustawy, kierujących ruchem na skrzyżowaniu i w obrębie przejazdu kolejowego; osoby te, kierując ruchem na skrzyżowaniu w warunkach niedostatecznej widoczności, mogą używać latarki wyposażonej w światło czerwone lub światło czerwone i zielone albo tarczy do zatrzymywania pojazdów ze światłem odblaskowym lub światłem czerwonym;

- 2) osoby nadzorującej bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy.

§ 5. Pracownik kolejowy na przejeździe kolejowym, dla zwrócenia uwagi na podawane za pomocą tarczy do zatrzymywania pojazdów lub latarki ze światłem czerwonym polecenia i sygnały, może dodatkowo używać trąbki sygnalizacyjnej lub gwizdka.

§ 6. 1. Osoba nadzorująca bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy, powinna być podczas podawania poleceń i sygnałów wyposażona w prostokątną tarczę barwy żółtej fluorescencyjnej z umieszczonym w polu ośmiokątnym znakiem barwy czerwonej z napisem "STOP".

2. Polecenia i sygnały dla kierujących pojazdami osoba nadzorująca bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię podaje za pomocą tarczy, o której mowa w ust. 1.

3. Osoba, o której mowa w ust. 1, przed podaniem sygnału do wstrzymania ruchu pojazdów jest obowiązana:

- 1) wejść na przejście dla pieszych z uniesioną tarczą, w sposób niezmuszający kierujących do gwałtownego hamowania; płaszczyzna tarczy powinna być skierowana w stronę jadących pojazdów;
- 2) zezwolić pieszym na przejście przez jezdnię dopiero po upewnieniu się, że pojazdy się zatrzymały;
- 3) zejść z przejścia dopiero po opuszczeniu jezdni przez pieszych; oznacza to zezwolenie na kontynuowanie jazdy pojazdów.

4. Szczegółową specyfikację techniczną tarczy znaku, o której mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 7. 1. Osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3c ustawy, powinny być podczas podawania poleceń i sygnałów w zakresie kierowania ruchem na drodze wyposażone w kamizelki barwy żółtej z elementami odbłaskowymi oraz wyróżnikiem określającym formację, do której przynależą - odpowiadające wymaganym warunkom technicznym.

2. Osoby, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz w art. 6 ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy, powinny być podczas podawania poleceń i sygnałów w zakresie kierowania ruchem na drodze wyposażone w kamizelki barwy pomarańczowej z elementami odbłaskowymi oraz wyróżnikiem określającym przedsięwzięcie, którego są pracownikami, lub rodzaj wykonywanych czynności na drodze - odpowiadające wymaganym warunkom technicznym.

3. Przepis ust. 2 nie ma zastosowania do osoby, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy, o ile polecenia i sygnały w zakresie kierowania ruchem na drodze podaje ona bez wychodzenia z autobusu.

4. Strażak Państwowej Straży Pożarnej oraz członek ochotniczej straży pożarnej podający polecenia i sygnały w zakresie kierowania ruchem na drodze, podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej, powinien być wyposażony w ubranie specjalne zgodne w wymogami określonymi w przepisach określających strój tych formacji.

5. Członek zespołu ratownictwa medycznego podający polecenia i sygnały w zakresie kierowania ruchem na drodze, podczas akcji prowadzenia medycznych czynności ratunkowych, do czasu przybycia na miejsce zdarzenia innych osób uprawnionych do dawania poleceń i sygnałów uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze, powinien być wyposażony w ubranie z elementami odbłaskowymi.

6. W przypadkach wymagających natychmiastowego działania, przepisu ust. 1 nie stosuje się do osób wyposażonych w strój służbowy posiadający widoczne stałe elementy odbłaskowe z wyróżnikiem określającym formację.

§ 8. 1. Stawka opłaty za szkolenie, o którym mowa w art. 6 ust 3a ustawy, powinna zostać określona jako stawka opłaty za godzinę wykładową, pomnożoną przez liczbę godzin wykładowych, określoną w załączniku nr 3 do rozporządzenia. Stawka opłaty za godzinę wykładową szkolenia powinna być wyznaczona w oparciu o średnie koszty zorganizowania szkolenia.

2. Program szkolenia w zakresie kierowania ruchem drogowym określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

3. Potwierdzeniem ukończenia szkolenia jest pozytywne zaliczenie testu i egzaminu praktycznego zgodnie z zakresem programu szkolenia. Dokumentem potwierdzającym posiadanie uprawnień do wykonywania niektórych czynności związanych z kierowaniem ruchem drogowym jest zaświadczenie o ukończeniu szkolenia wydane przez dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego. Przepisu tego nie stosuje się do osób, o których mowa w art. 6 pkt 9 i 10 ustawy.

4. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 3, zachowuje ważność przez okres 5 lat od daty wydania.

5. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 4, zaświadczenie wydaje się po odbyciu ponownego szkolenia.

6. Wojewódzki ośrodek ruchu drogowego prowadzi ewidencję wydanych zaświadczeń o ukończeniu szkolenia.

7. Wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 3, określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 9. 1 Opłata, o której mowa w § 8 ust. 1, dokonywana jest poprzez wpłatę na konto wskazane przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego, bądź w kasie wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego. Wpłata powinna być dokonana w terminie do dnia rozpoczęcia szkolenia.

2. Zwrot opłaty, o której mowa w § 8 ust. 1 dokonywany jest poprzez wpłatę na konto wskazane przez osobę uprawnioną do uzyskania zwrotu opłaty, bądź w kasie wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego, na ręce osoby uprawnionej do odbioru środków finansowych stanowiących zwrot tej opłaty. Zwrot opłaty powinien zostać dokonany w terminie 14 dni od daty wydarzenia uzasadniającego zwrot opłaty.

§ 10. Zaświadczenia o ukończeniu szkolenia wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność przez okres 3 lat od dnia ich wydania.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

MINISTER

SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

W porozumieniu

MINISTER INFRASTRUKTURY

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 216, poz. 1604).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497, z 2006 r. Nr 17, poz. 141, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 190, poz. 1400, Nr 191, poz. 1410 i Nr 235, poz. 1701, z 2007 r. Nr 52, poz. 343, Nr 57, poz. 381, Nr 99, poz. 661, Nr 123, poz. 845 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 37, poz. 214, Nr 100, poz. 649, Nr 163, poz. 1015, Nr 209, poz. 1320, Nr 220, poz. 1411 i 1426, Nr 223, poz. 1461 i 1462 i Nr 234, poz. 1573 i 1574, oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 663, Nr 91, poz. 739, Nr 97, poz. 802, Nr 98, poz. 817 i Nr 168, poz. 1323.

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie kierowania ruchem drogowym (Dz. U. Nr 132, poz. 839) które utraciło moc na podstawie art. 36 pkt 5 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o uchyleniu lub zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 98, poz. 817).

Uzasadnienie

Zmiana treści rozporządzenia jest wynikiem zmiany delegacji ustawowej, t.j. art. 6 ustawy – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 z późn. zm.), ogłoszonej w dniu 25 czerwca 2009 r. w Dz. U. Nr 98, poz. 817.

W nowym brzmieniu rozporządzenia uwzględniono m.in. nowelizację ustawy ogłoszoną w Dz. U. z 2008 r. Nr 163, poz. 1015, skutkującą dodaniem w art. 6 ust. 1 punktów 9 i 10. Określają one, iż uprawnionymi do dawania poleceń i sygnałów uczestnikowi ruchu są również: strażak Państwowej Straży Pożarnej oraz członek ochotniczej straży pożarnej – podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej. Podmioty te posiadały dotychczas uprawnienia do wykonywania powyższych czynności nadane w drodze rozporządzenia, na mocy art. 6 ust. 4 pkt. 2 ustawy.

Ustawa Prawo o ruchu drogowym, w art. 6 ust. 3a wprowadza obowiązek ukończenia szkolenia przez osoby wymienione w ust. 1 pkt 4-8 ustawy, a także przez wszystkie osoby, które zostały upoważnione przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych do wykonywania niektórych czynności związanych z kierowaniem ruchem drogowym. Zgodnie z § 2 rozporządzenia, do dawania poleceń i sygnałów uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze upoważnione będą następujące osoby:

- 1) osoba odpowiedzialna za utrzymanie porządku podczas przemarszu procesji, pielgrzymki lub konduktu pogrzebowego - jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia ich bezpiecznego przemarszu;
- 2) strażak jednostki ochrony przeciwpożarowej, o której mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229, z późn. zm.³⁾) - podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej;
- 3) umundurowany funkcjonariusz Biura Ochrony Rządu - podczas wykonywania czynności związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa osób ochranianych;
- 4) umundurowany i odpowiednio oznakowany pracownik nadzoru ruchu komunikacji miejskiej - podczas wykonywania czynności związanych z zapewnieniem płynności ruchu pojazdów komunikacji miejskiej, zdarzeń drogowych oraz awarii technicznych z udziałem tych pojazdów;
- 5) pilot pojazdów nienormatywnych - podczas wykonywania czynności związanych z przejazdem tych pojazdów;
- 6) członek zespołu ratownictwa medycznego - podczas akcji prowadzenia medycznych czynności ratunkowych, do czasu przybycia na miejsce zdarzenia innych osób uprawnionych do dawania poleceń i sygnałów uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze.

W projektowanym rozporządzeniu ponownej analizie poddano zakres tematyczny oraz czas trwania szkolenia z wykonywania niektórych czynności związanych z kierowaniem ruchem drogowym, czego wynikiem było jego skrócenie z 18 do 8 godzin. Skracając liczbę godzin szkolenia uwzględniono, że osoby podlegające szkoleniu są uprawnione do wykonywania tylko niektórych czynności z zakresu kierowania ruchem drogowym, w ściśle określonych sytuacjach. Zasadnym zatem jest przeprowadzenie szkolenia jedynie w określonym, niezbędnym zakresie, z uwzględnieniem tych czynności do których osoby te będą uprawnione. Zmniejszenie liczby godzin szkolenia oraz jego zakresu nie wpłynie na bezpieczeństwo ruchu drogowy.

Istotnej zmiany dokonano również w projektowanym § 8 rozporządzenia. Jego dotychczasowe brzmienie określało, iż ważność zaświadczenia uprawniającego do wykonywania przedmiotowych czynności przedłużana jest co 24 miesiące przez organ, który je wydał. Uznano, iż zmianie powinien ulec zarówno termin ważności, jak i tryb w jakim okres ten jest przedłużany. Dotychczasowe przepisy dopuszczały niejako dowolność w tym przedmiocie, co mogło

skutkować rozbieżnościami w tym zakresie pomiędzy poszczególnymi ośrodkami. Zaproponowano zatem, aby zaświadczenia, o których mowa, ważne były przez okres 5 lat. Po upływie tego okresu, osoba będzie zobowiązana do odbycia ponownego szkolenia. Zaproponowany okres ważności zaświadczenia wynika z gruntownej analizy przepisów dotyczących ruchu drogowego i programu szkolenia proponowanego w projektowanym rozporządzeniu.

Rozporządzenie określa również wysokość stawek za szkolenia w zakresie wykonywania niektórych czynności związanych z kierowaniem ruchem drogowym, a także tryb ich pobierania i zwrotu.

Maksymalna wysokość opłaty za szkolenie osób, które mogą dawać polecenia uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze, może wynosić (zgodnie z art. 6 ust 3b ustawy Prawo o ruchu drogowym) nie więcej niż 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego przepisami ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1679, z późn. zm.). Określenie maksymalnej wartości bezwzględnej w PLN uniemożliwi uwzględnianie w przyszłości stopy inflacji. Przed określeniem wartości procentowej wzięto pod uwagę wysokości opłat stosowanych przez wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego. Ponadto rozporządzenie zapewnia możliwość przeprowadzenia szkolenia nieodpłatnie.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia regulacji

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi realizację delegacji ustawowej zawartej w art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.). Celem proponowanych zmian jest między innymi obniżenie kosztów szkoleń z zakresu kierowania ruchem drogowym, poprzez zoptymalizowanie programu szkolenia oraz czasu jego trwania. Nowelizacja załącznika nr 3 (określającego program szkolenia) poprzedzona została gruntowną analizą przeprowadzoną przez funkcjonariuszy Policji, która pozwoliła na przyjęcie 8 – godzinnego systemu szkolenia, jako wystarczającego. Uzyskanie wiedzy i umiejętności określonych w ww. załączniku pozwoli uczestnikom szkolenia na kierowanie ruchem z poszanowaniem przepisów prawa i zachowaniem zasad bezpieczeństwa.

2. Podmioty, na które oddziałuje przedmiotowy akt prawny

Przedmiotowy akt prawny będzie oddziaływać w szczególności na osoby podlegające obowiązkowemu przeszkoleniu z wykonywania niektórych czynności z zakresu kierowania ruchem drogowym, poprzez skrócenie czasu trwania szkolenia i obniżenie kosztów z tym związanych, jak również na wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego będące zobligowanymi do ich przeprowadzania. Rozporządzenie dotyczy:

- 1) osób odpowiedzialnych za utrzymanie porządku podczas przemarszu procesji, pielgrzymki lub konduktu pogrzebowego;
- 2) strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej, o której mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229, z późn. zm.³⁾);
- 3) funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu - podczas wykonywania czynności związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa osób ochraniających;
- 4) pracowników nadzoru ruchu komunikacji miejskiej - podczas wykonywania czynności związanych z zapewnieniem płynności ruchu pojazdów komunikacji miejskiej, zdarzeń drogowych oraz awarii technicznych z udziałem tych pojazdów;
- 5) pilotów pojazdów nienormatywnych - podczas wykonywania czynności związanych z przejazdem tych pojazdów;

- 6) członków zespołów ratownictwa medycznego - podczas akcji prowadzenia medycznych czynności ratunkowych, do czasu przybycia na miejsce zdarzenia innych osób uprawnionych do dawania poleceń i sygnałów uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze;
- 7) policjantów;
- 8) żołnierzy Żandarmerii Wojskowej lub wojskowych organów porządkowych, zabezpieczających przemarsz lub przejazd kolumny wojskowej albo w razie akcji związanej z ratowaniem życia lub mienia;
- 9) funkcjonariuszy Straży Granicznej;
- 10) inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego;
- 11) umundurowanych inspektorów kontroli skarbowej lub funkcjonariuszy celnych;
- 12) strażników gminnych (miejskich);
- 13) pracowników kolejowych na przejeździe kolejowym;
- 14) osób działających w imieniu zarządcy drogi lub osób wykonujących roboty na drodze na zlecenie lub za zgodą zarządcy drogi;
- 15) osób nadzorujących bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię, w wyznaczonym miejscu;
- 16) kierujących autobusami szkolnymi w miejscach postoju związanych z wsiadaniem lub wysiadaniem dzieci;
- 17) strażników leśnych lub funkcjonariuszy Straży Parku - na terenie odpowiednio lasu lub parku narodowego;
- 18) strażak Państwowej Straży Pożarnej podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej;
- 19) członków ochotniczej straży pożarnej podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

W związku z ustaleniem maksymalnych stawek za szkolenia, regulacja będzie miała wpływ na dochody Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego oraz podmioty wnoszące opłaty za szkolenia, **do których należą m. in. wojskowe jednostki ochrony przeciwpożarowej.**

Należy zauważyć, że dotychczasowe ceny szkoleń organizowanych przez WORD były zróżnicowane i kształtowało się w granicach od 280 zł (WORD w Poznaniu) do 500 (WORD w Legnicy). W związku z ograniczeniem liczby godzin szkolenia do 8 (co stanowi około 44% poprzedniego wymiaru godzin szkolenia) spodziewane jest proporcjonalne, znaczące, obniżenie cen szkoleń.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Skrócenie czasu trwania szkolenia a tym samym ograniczenie kosztów z tym związanych spowoduje, iż staną się one bardziej dostępne, co może przyczynić się do aktywizacji grupy osób bezrobotnych, chcących zarobkowo wykonywać czynności związane z kierowaniem ruchem drogowym.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki oraz przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Konsultacje społeczne

Po projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, zgodnie z wymaganiami art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414). Ponadto w

konsultacjach społecznych projektu brali udział:

1. Wojewoda Dolnośląski
2. Wojewoda Kujawsko-Pomorski
3. Wojewoda Lubelski
4. Wojewoda Lubuski
5. Wojewoda Łódzki
6. Wojewoda Małopolski
7. Wojewoda Mazowiecki
8. Wojewoda Opolski
9. Wojewoda Podkarpacki
10. Wojewoda Podlaski
11. Wojewoda Pomorski
12. Wojewoda Śląski
13. Wojewoda Świętokrzyski
14. Wojewoda Warmińsko-Mazurski
15. Wojewoda Wielkopolski
16. Wojewoda Zachodniopomorski
17. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
18. Konferencja Episkopatu Polski
19. Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny
20. Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego
21. Stowarzyszenie na Rzecz Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego „Droga i Bezpieczeństwo”
22. Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Bezpieczeństwa Drogowego”
23. Fundacja „Kierowca Bezpieczny”
24. Polska Izba Gospodarcza Transportu Samochodowego i Spedycji
25. Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce.

Uwagi do projektu zgłosili:

1. Bp Stanisław Budzik Sekretarz Generalny KEP – „Projekt rozporządzenia przewiduje, że odpłatność z tytułu szkoleń jest fakultatywna. Rodzi się jednak wątpliwość: który z uprawnionych podmiotów prowadzących szkolenia będzie prowadził je nieodpłatnie przy proponowanej fakultatywności. W związku z powyższym proponuje się, aby § 9 ust. 1 projektu rozporządzenia otrzymał następujące brzmienie: 1) Szkolenie, o którym mowa w § 8 jest przeprowadzone odpłatnie. Opłatę ponosi podmiot kierujący na szkolenie. 1a) Szkolenie osób, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia jest przeprowadzone nieodpłatnie.” - Nie uwzględniono. Określenie w ustawie fakultatywnej odpłatności za szkolenia daje możliwość dyrektorom wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego odstąpienia od pobierania opłat w sytuacjach, gdy uznają to za zasadne, lub w wyniku indywidualnych porozumień. Należy pamiętać, że powyższe ośrodki są jednostkami samofinansującymi się, ponoszącymi określone koszty z tytułu prowadzonych szkoleń. Tym samym, nie jest możliwe wskazanie w rozporządzeniu osób, wobec których przedmiotowe szkolenia miałyby być prowadzone nieodpłatnie.
2. Wojewoda Podkarpacki – „Pojęcie „pracownik nadzoru ruchu komunikacji miejskiej” zastosowane w § 2 ust. 1 pkt 3 „projektu”, nie znajduje odpowiednika w ustawie prawo ruchu drogowym ani w innych przepisach dotyczących zarządzania ruchem drogowym.” - Nie uwzględniono. Pojęcie „*pracownik nadzoru ruchu komunikacji miejskiej*”

zastosowane w § 2 ust. 1 pkt. 3 projektu rozporządzenia należy rozumieć szeroko. Stwarza ono możliwości przeszkolenia znacznie szerszej grupy osób, aniżeli w przypadku określenia konkretnej funkcji, czy też stanowiska piastowanego przez pracownika powyższego organu,

3. Wicewojewoda Lubuski – „W nawiązaniu jednakże do postanowień § 9 zasadne i celowe byłoby wyraźne określenie grupy osób, dla których szkolenie odbywać się będzie nieodpłatnie.” - Nie uwzględniono. Określenie w ustawie fakultatywnej odpłatności za szkolenia daje możliwość dyrektorom wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego odstąpienia od pobierania opłat w sytuacjach, gdy uznają to za zasadne, lub w wyniku indywidualnych porozumień. Należy pamiętać, że powyższe ośrodki są jednostkami samofinansującymi się, ponoszącymi określone koszty z tytułu prowadzonych szkoleń. Tym samym, nie jest możliwe wskazanie w rozporządzeniu osób, wobec których przedmiotowe szkolenia miałyby być prowadzone nieodpłatnie,
4. Wojewoda Dolnośląski – „W § 9 proponuję dodać zapis o treści: „Szkolenie prowadzone jest przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego” .Uzasadnienie: W treści rozporządzenia brak jest jednoznacznego wskazania podmiotu uprawnionego do przeprowadzania szkolenia. W treści aktu proponuję umieścić zapisy wskazujące, kiedy szkolenie przeprowadzane jest nieodpłatnie. Uzasadnienie: § 9 projektu rozporządzenia mówi, że szkolenie może być przeprowadzone odpłatnie. Z uzasadnienia wprowadzenia rozporządzenia wynika, że przewiduje się możliwość przeprowadzania szkolenia nieodpłatnie. W treści rozporządzenia brak jest zapisów o warunkach nieodpłatnego szkolenia. - Nie uwzględniono. Z treści art. 6 ust. 3a ustawy p. r. d. jednoznacznie wynika, że szkolenie organizowane jest przez Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego. Zatem powielanie tego zapisu w rozporządzeniu, byłoby sprzeczne z zasadami techniki prawodawczej. Ponadto określenie w ustawie fakultatywnej odpłatności za szkolenia daje możliwość dyrektorom wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego odstąpienia od pobierania opłat w sytuacjach, gdy uznają to za zasadne, lub w wyniku indywidualnych porozumień. Należy pamiętać, że powyższe ośrodki są jednostkami samofinansującymi się, ponoszącymi określone koszty z tytułu prowadzonych szkoleń. Tym samym, nie jest możliwe wskazanie w rozporządzeniu osób, wobec których przedmiotowe szkolenia miałyby być prowadzone nieodpłatnie.
5. Wojewoda Zachodniopomorski,
 - a. W § 6 ust. 1 wykreślić przymiotnik „specjalną” dla prostokątnej tarczy dla osób nadzorujących bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię. Określenie „specjalną tarczą” nie występuje w żadnym z aktów prawnych i nie ma potrzeby aby pojęcia tego używać. Wzór tarczy znaku jest opisany i zamieszczony w załączniku nr 2 do rozporządzenia; - uwzględniono,
 - b. W § 8 nie wyłączać z nakazu ukończenia szkolenia strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej, Państwowej Straży Pożarnej oraz członków ochotniczej straży pożarnej. Szkolenie to jest możliwe w ramach kształcenia wewnętrznego w jednostkach Straży Pożarnej. Słusznym jednak jest założenie, że jednostką

szkolącą w zakresie kierowania ruchem jest Wojewódzki ośrodek ruchu drogowego i stosowanie wyjątków nie ma racjonalnych przesłanek. Ujednolicenie zasad szkolenia posłuży podniesieniu kompetencji i przygotowania zawodowego osób bezpośrednio zaangażowanych do wykonywania czynności związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego” – uwzględniono

- c. W § 9 ust. 1-3 zmniejszyć górną granicę maksymalnej opłaty za szkolenie 1 osoby do 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Obecnie byłaby to kwota ok. 500 zł od osoby. Praktyka wskazuje, że jednostki szkolące najczęściej wykorzystują możliwości pozyskiwania maksymalnych wpływów - Nie uwzględniono. Górna granica maksymalnej opłaty za szkolenie jest określona w art. 6 ust 3b ustawy Prawo o ruchu drogowym i w związku z tym nie może zostać zmniejszona w rozporządzeniu.
- d. W § 10 ust. 1 zaproponowany zapis jest niejednoznaczny. Tekst”...wpłatę na konto wskazane przez Wojewódzki ośrodek ruchu drogowego...” zastąpić tekstem „...wpłatę na konto wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego...”; - Nie uwzględniono. Należy zauważyć, że WORD może posiadać kilka kont, natomiast osoba wpłacająca musi mieć pewność co do wpłacania opłaty na odpowiednie konto.
- e. W § 11 okres ważności zaświadczenia wydanego przed dniem wejścia w życie nowego rozporządzenia przedłużyć z mocy prawa na okres 3 lat. Nie będzie to sprzeczne z treścią §9 ust. 5 rozporządzenia, a pozwoli systematycznie i bez spiętrzeń realizować proces szkolenia i egzekwowania kompetencji. – uwzględniono.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów oraz konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów oraz nie spowoduje skutków bezpośrednio związanych z konkurencyjnością wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

ZAŁĄCZNIK Nr 1

SPOSÓB PODAWANIA SYGNAŁÓW I POLECEŃ DO KIEROWANIA RUCHEM NA SKRZYŻOWANIU

§ 1. 1. Przed podjęciem czynności kierowania ruchem drogowym policjant jest obowiązany powiadomić dyżurnego stanowiska kierowania właściwej terytorialnie jednostki Policji o przystąpieniu do wykonania czynności. Natomiast przed podjęciem czynności kierowania ruchem drogowym przez żołnierza Żandarmerii Wojskowej lub żołnierza wojskowego organu porządkowego obowiązany jest on osobiście lub przez przełożonego albo innego uprawnionego żołnierza powiadomić najbliższą właściwą jednostkę policji.

2. Podejmując kierowanie ruchem, policjant lub żołnierz, o którym mowa w ust. 1, zwany dalej „kierującym ruchem”, powinien zająć miejsce na skrzyżowaniu zapewniające jego dobrą widoczność i bezpieczeństwo oraz sprawne i skuteczne wykonywanie czynności związanych z kierowaniem ruchem.

3. Jeżeli przez skrzyżowanie przebiegają tory tramwajowe, miejsce kierowania powinno być w miarę możliwości usytuowane poza nimi, przy uwzględnieniu warunków określonych w ust. 2.

§ 2. 1. Jeżeli kierowanie ruchem podejmuje jednocześnie kilku policjantów lub żołnierzy, to jeden z nich, zwany dalej „wiodącym”, powinien zająć takie miejsce, z którego będzie miał warunki do obserwacji ruchu w całym rejonie kierowania, a jednocześnie sam będzie widoczny dla pozostałych uczestników ruchu.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, powinny dostosować zmiany kierunku ruchu do sygnałów podawanych przez kierującego wiodącego.

§ 3. 1. Kierujący ruchem powinien wejść na skrzyżowanie w taki sposób, aby był widoczny dla wszystkich uczestników ruchu, nie zakłócając ruchu pojazdów i pieszych.

2. Po wejściu na skrzyżowanie kierujący ruchem przyjmuje pozycję zgodną z odbywającym się ruchem, czyniąc to w następujący sposób:

- 1) pozycja podstawowa: linia barków wskazuje otwarty kierunek ruchu, ręce opuszczone wzdłuż tułowia, głowa wykonuje zwroty w lewo i prawo, nogi w lekkim rozkroku (rys. 1a i 1b);
- 2) gesty upewniające uczestników ruchu o utrzymaniu kierunku i przyspieszające przejazd pojazdów wykonuje:
 - a) prawą ręką od wyprostowanego ramienia w kierunku nadjeżdżających pojazdów do lewego barku na wysokości twarzy, zginając rękę w łokciu i utrzymując dłoń pionowo, stroną zewnętrzną do nadjeżdżających pojazdów (rys. 2a, 2b i 2c),
 - b) lewą ręką od wyprostowanego ramienia w kierunku nadjeżdżających pojazdów, zginając ją za siebie tak, aby dłoń znalazła się na wysokości lewego ucha (rys. 3a, 3b i 3c).

3. W celu wykonania zmiany kierunku ruchu kierujący ruchem wybiera najdogodniejszy moment, a następnie:

- 1) podnosi prawą rękę przodem do góry, tak aby dłoń znalazła się powyżej głowy, a ręka była lekko zgięta w łokciu (rys. 4a, 4b i 4c); podczas podnoszenia ręki i po zakończeniu tej czynności policjant (żołnierz) upewnia się, czy wszyscy uczestnicy ruchu zastosowali się do sygnału zabraniającego wjazdu i wejścia na skrzyżowanie;
- 2) wykonuje zwrot o 90° w lewo lub prawo z podniesioną prawą ręką do góry, po upewnieniu się, że wszyscy opuścili skrzyżowanie;
- 3) wyciąga poziomo obie ręce w bok na wysokość barków (rys. 5);
- 4) prawą ręką zgiętą w łokciu wykonuje ruch łukiem przed sobą (dłoń na wysokości twarzy) do lewego barku; jednocześnie lewą rękę zgina w łokciu i kieruje w górę za siebie na wysokość lewego ucha, po czym obie ręce opuszcza w dół wzdłuż tułowia (rys. 6).

Czynności opisane w pkt 3 i 4 wykonuje się tylko raz.

4. Otwarcia wjazdów lub wejść na skrzyżowanie można dokonać również w cyklu niesymetrycznym, jeżeli wynika to z sytuacji ruchowej, np. na jednym przejściu piesi nie zdążyli opuścić jezdni.

5. W celu przyspieszenia przejazdu pojazdów należy wykonać takie gesty, jak w ust. 2 pkt 2 lit. a i b.

6. Kierujący ruchem w celu zwrócenia uwagi kierujących i pieszych na podawane sygnały może używać gwizdka.

§ 4. 1. Częstotliwość zmian kierunku ruchu powinna być dostosowana do natężenia ruchu na drodze oraz rodzaju i liczby nadjeżdżających pojazdów, tak aby nie dopuścić do blokowania skrzyżowania.

2. Kierujący ruchem w miarę możliwości powinien umożliwić w pierwszej kolejności przejazd pojazdowi komunikacji zbiorowej (tramwaje, autobusy, trolejbusy) oraz pojazdom długim, ciężkim i powolnym.

§ 5. 1. W celu zatrzymania pojazdu nadjeżdżającego z lewej strony kierujący ruchem wyciąga w bok lewą rękę zgiętą w łokciu, przedramię i dłoń skierowaną w górę, dłoń zwrócona wewnętrzną stroną w kierunku zatrzymywanych pojazdów (rys. 7).

2. Zatrzymanie pojazdu nadjeżdżającego z prawej strony następuje przez podniesienie prawej ręki, tak aby ramię i przedramię tworzyły kąt zbliżony do prostego, a wewnętrzna strona dłoni była zwrócona w kierunku zatrzymywanych pojazdów; dłoń powinna znajdować się na wysokości głowy lub nieco wyżej (rys. 8).

§ 6. 1. W przypadku sprowadzania pojazdu do kierującego ruchem na linię osi skrzyżowania (na kierunku otwartym) kierujący ruchem powinien wykonać ręką ruch po łuku w płaszczyźnie pionowej, zginając rękę harmonijnie w łokciu, nadgarstku i samej dłoni (rys. 9a i 9b).

2. Innym sygnałem wyrażonym tą samą ręką (całą dłonią) może on wskazać miejsce na skrzyżowaniu do chwilowego zatrzymania pojazdu.

§ 7. Chcąc otworzyć ruch w kierunku w prawo przy ruchu zamkniętym, kierujący ruchem czyni to ruchem ręki po łuku (od prawej do lewej strony) w płaszczyźnie poziomej.

§ 8. W celu przepuszczenia pojazdów jadących z lewej strony i skręcających w lewo bez objeżdżania kierującego ruchem kierujący ruchem wykonuje następujące czynności:

- 1) ustala odpowiedni moment do zatrzymania pojazdów; przyspiesza ruch tych, którzy znajdują się blisko skrzyżowania (patrz gesty określone w § 3 ust. 2 pkt 2);
- 2) wydaje polecenie zatrzymania się zgodnie z zasadami określonymi w § 6 ust. 2;
- 3) po upewnieniu się, że kierujący pojazdami zauważyli sygnał i stosują się do niego (np. zatrzymali się), wyciąga prawą rękę lekko zgiętą w łokciu przed siebie (dłoń w płaszczyźnie pionowej, palce złączone) i wysuwa lewą nogę do przodu (rys. 10a i 10b);
- 4) po uzyskaniu pewności, że pojazdy zatrzymały się, odwraca głowę w kierunku pojazdów skręcających w lewo, wyciąga lewą rękę w bok, wskazując pojazd skręcający, i łukiem w płaszczyźnie poziomej, poruszając ją w kierunku nadgarstka prawej ręki, daje polecenie opuszczenia skrzyżowania w lewo (rys. 11a i 11b);
- 5) ruchy wykonywane lewą ręką powinny być powtarzane, aby każdy skręcający w lewo widział je i przyspieszał jazdę, w miarę jak stają się one szybkie i energiczne;
- 6) po skręceniu pojazdów w lewo powinno się zmienić kierunek ruchu na poprzeczny.

§ 9. W celu przepuszczenia pojazdów jadących z prawej strony i skręcających w lewo bez objeżdżania kierującego ruchem kierujący ruchem wykonuje następujące czynności:

- 1) zatrzymuje pojazdy nadjeżdżające z lewej strony przez podniesienie pionowo w bok lewej ręki, zgiętej w łokciu pod kątem zbliżonym do prostego, tak aby wewnętrzna strona dłoni (palce złączone) była zwrócona do nadjeżdżających pojazdów (rys. 12);
- 2) prawą ręką wskazuje pierwszy pojazd skręcający w lewo z prawej strony i przenosząc ją górą za siebie na wysokości prawej części karku - zezwala na skręcenie w lewo za sobą (rys. 13a i 13b);
- 3) ruchy wykonywane prawą ręką powinny być powtarzane, aby każdy skręcający w lewo widział je i przyspieszał jazdę, w miarę jak stają się one szybkie i energiczne.

§ 10. Przepisy § 8 i 9 stosuje się odpowiednio przy podawaniu sygnałów innym kierującym w rozumieniu przepisów ustawy.

§ 11. 1. Jeżeli do skrzyżowania zbliżają się pojazdy z dwóch przeciwnych kierunków i zamierzają skręcić w lewo, kierujący ruchem powinien ocenić, z którego kierunku nadjeżdżające pojazdy będą potrzebowały więcej czasu na opuszczenie skrzyżowania, i tym pojazdom umożliwić przejazd w pierwszej kolejności. Pojazdy nadjeżdżające z drugiego kierunku mogą w tym czasie samodzielnie opuścić skrzyżowanie bądź opuścić je w momencie, gdy kierujący ruchem stoi z podniesioną ręką do góry (co oznacza mającą nastąpić zmianę dotychczas podawanych sygnałów).

2. Jeżeli warunki bezpieczeństwa i szerokość jezdni (skrzyżowania) na to pozwalają, to kierujący ruchem może przepuścić pojazdy skręcające w lewo w dwóch lub więcej rzędach.

§ 12. 1. Ruch pojazdów skręcających w lewo należy ubezpieczać przed ewentualną kolizją z pojazdami jadącymi prosto. Ubezpieczenie takie kierujący ruchem może wykonać na przemian, raz dla skręcających w lewo z jego lewej strony, drugi raz dla skręcających w lewo z jego prawej strony. Ubezpieczenie takie kierujący ruchem wykonuje tylko dla pojazdów skręcających w lewo z jednego kierunku.

2. Po rozpoczęciu ruchu pojazdów skręcających w lewo kierujący ruchem może w tym czasie podawać także inne znaki dodatkowe, np. przyspieszenie ruchu pojazdów, zezwolenie na skręcenie w prawo przy ruchu zamkniętym itp.

3. Po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, kierujący ruchem powinien zmienić kierunek ruchu.

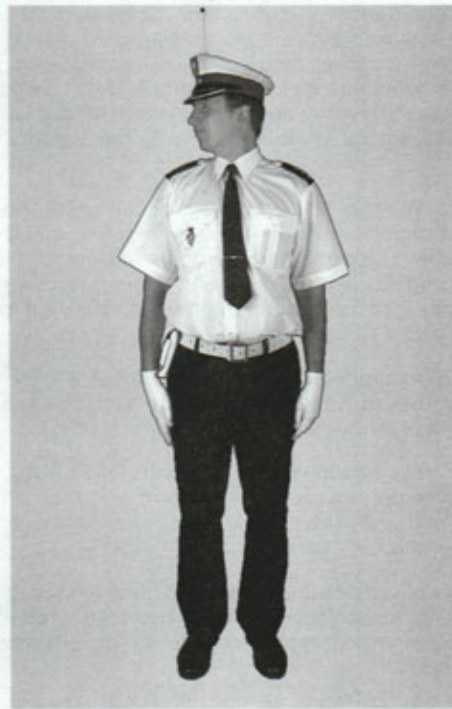
§ 13. 1. Jeżeli do skrzyżowania zbliża się pojazd uprzywilejowany, kierujący ruchem powinien zapewnić mu bezpieczny przejazd poprzez zatrzymanie całego ruchu pojazdów i pieszych. W tym celu daje kilka sygnałów gwizdkiem, z jednoczesnym podniesieniem prawej ręki do góry, dając sygnał „uwaga” (rys. 4c).

2. Kierujący ruchem może przy tym zatrzymywać pomocniczo lewą ręką pieszych lub pojazdy zbliżające się z określonego kierunku.

§ 14. Podczas kierowania ruchem kierujący ruchem może poruszać się po skrzyżowaniu, nie zmieniając jednak pozycji ciała w stosunku do obowiązującego w danym czasie kierunku ruchu.

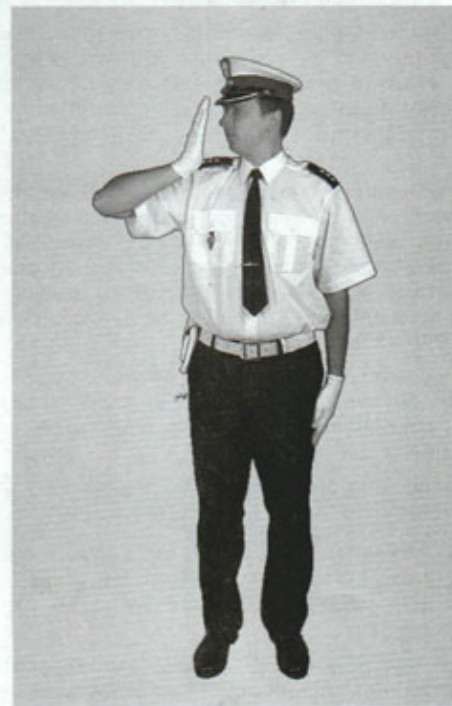
Rys. 1a

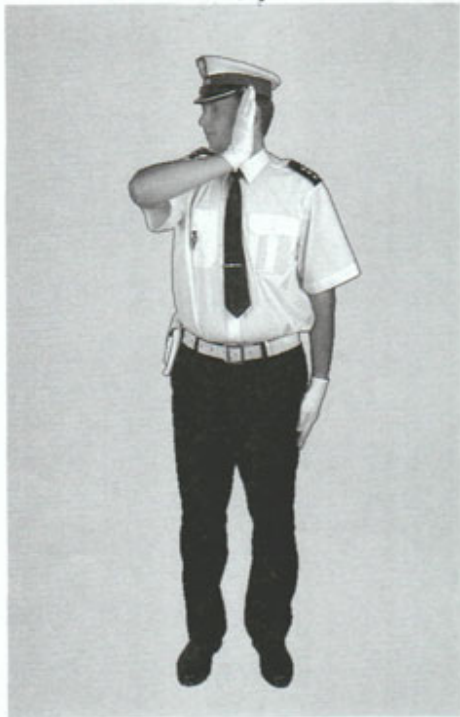
Rys. 1b

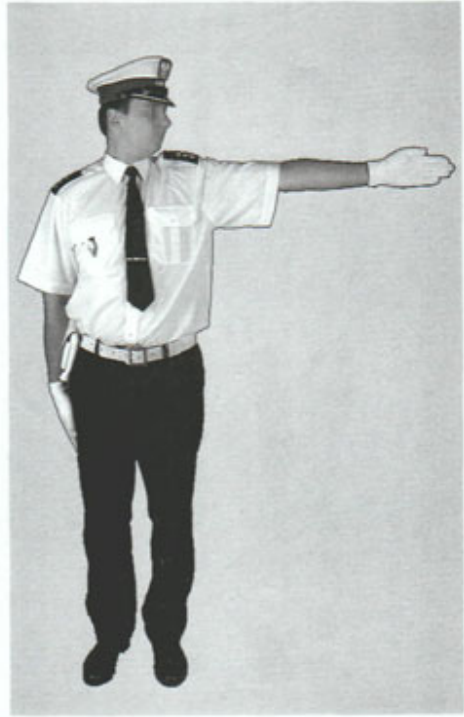
Rys. 2a

Rys. 2b

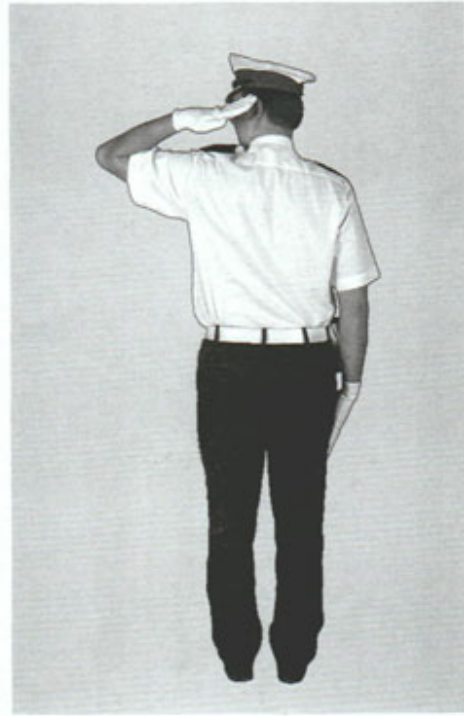
Rys. 2c

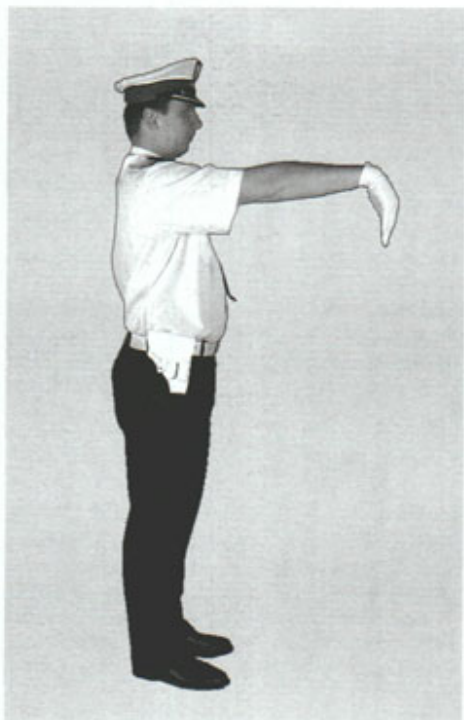
Rys. 3a

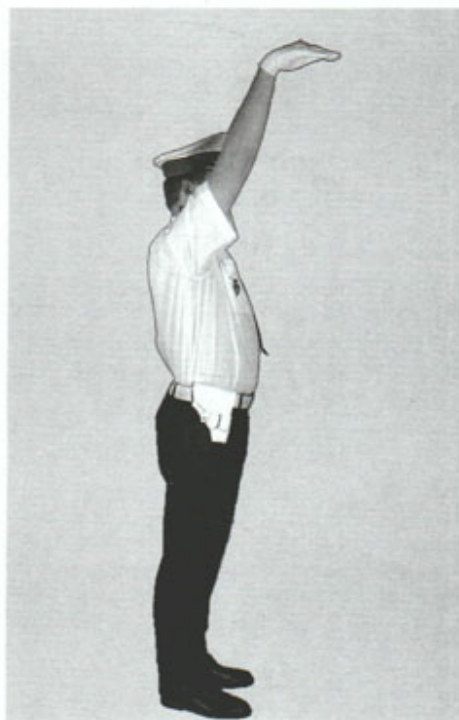
Rys. 3b

Rys. 3c

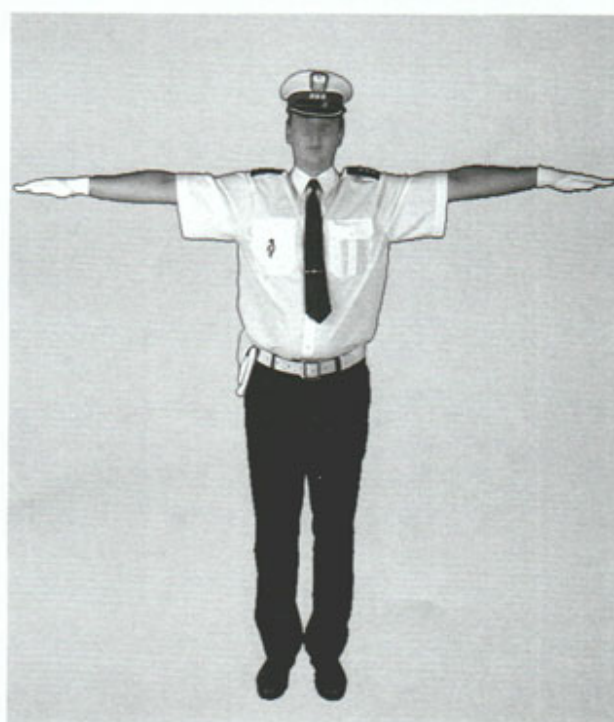
Rys. 4a

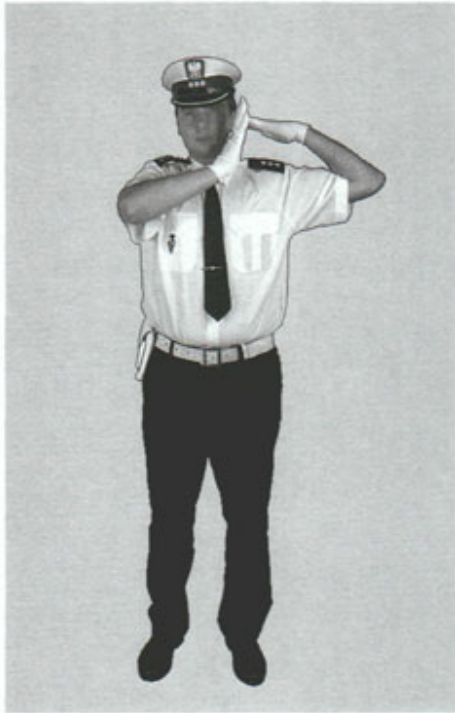
Rys. 4b

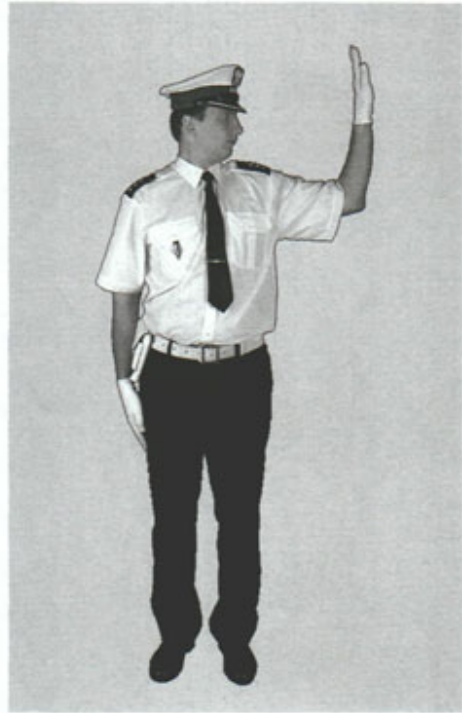
Rys. 4c

Rys. 5

Rys. 6

Rys. 7

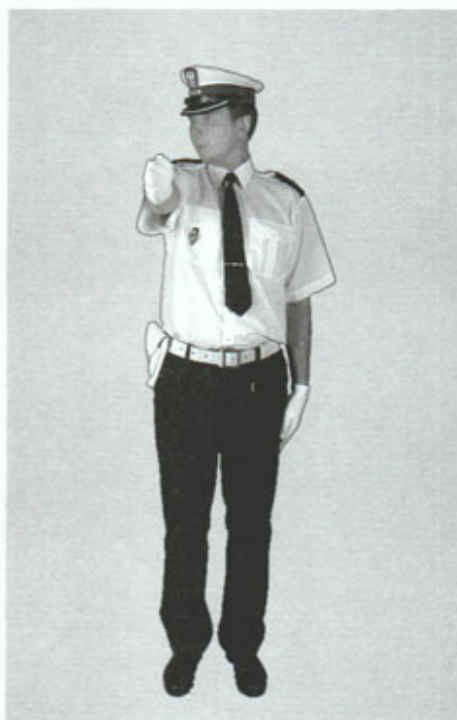
Rys. 8

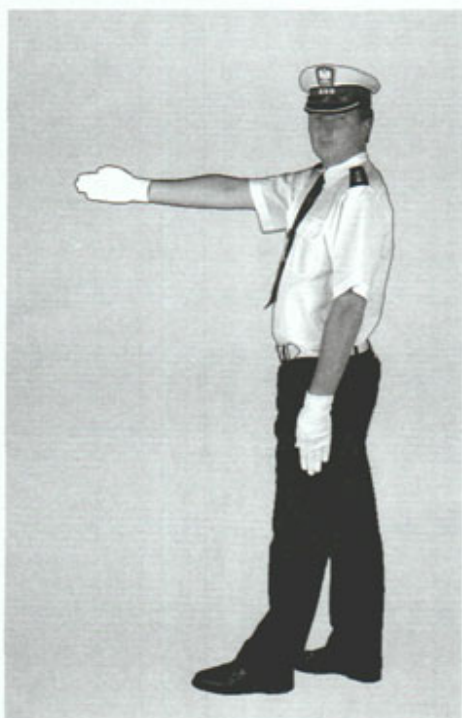
Rys. 9a

Rys. 9b

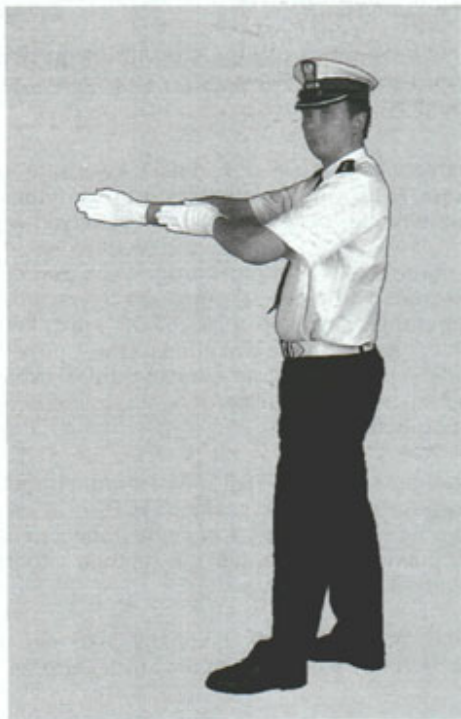
Rys. 10a

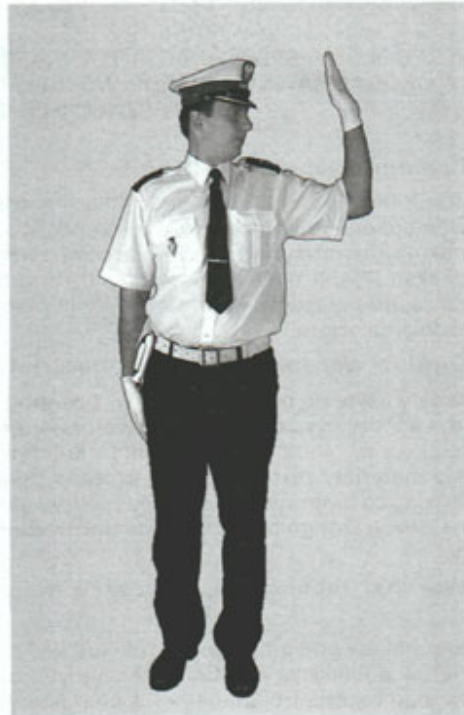
Rys. 10b

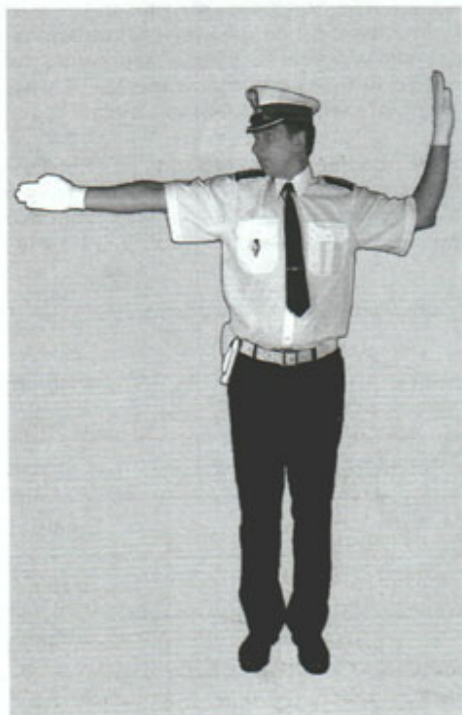
Rys. 11a

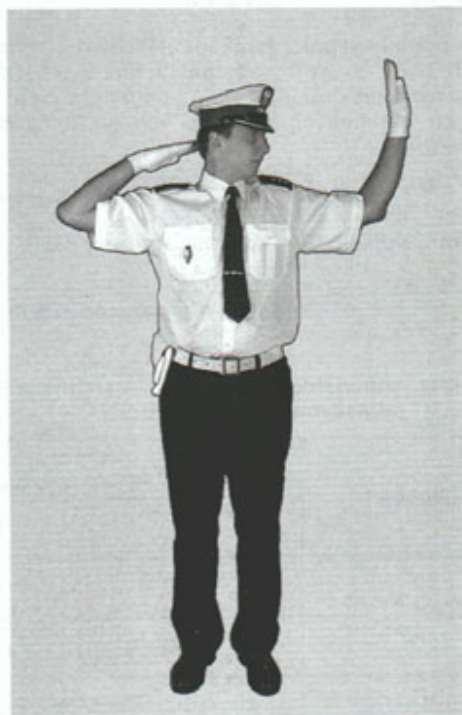
Rys. 11b

Rys. 12

Rys. 13a

Rys. 13b

ZAŁĄCZNIK Nr 2

SZCZEGÓŁOWA SPECYFIKACJA TECHNICZNA TARCZY ZNAKU DO ZATRZYMYWANIA POJAZDÓW DLA OSÓB UPRAWNIONYCH DO WSTRZYMYWANIA RUCHU POJAZDÓW W CELU UMOŻLIWIENIA BEZPIECZNEGO PRZEKROCZENIA JEZDNI DZIECIOM

1. Przedmiot specyfikacji

Przedmiotem szczegółowej specyfikacji technicznej są wymagania dotyczące wykonania specjalistycznych znaków do zatrzymywania pojazdów, zwanych dalej „znakami”, dla osób uprawnionych do wstrzymywania ruchu pojazdów w celu ułatwienia przejścia przez jezdnię dzieciom.

2. Ogólne warunki dotyczące materiałów

Materiały użyte do produkcji znaków powinny charakteryzować się wysoką jakością, trwałością, odbłaskowością oraz mieć odpowiednią kolorystykę. Wszystkie materiały zastosowane w produkcji powinny zapewnić co najmniej 2-letni okres używalności znaków, bez wyraźnego pogorszenia walorów funkcjonalnych.

3. Warunki techniczne dotyczące materiałów

Tarcze znaków powinny być pokryte lub wykonane z materiałów odblaskowych fluorescencyjnych barwy żółtej, według parametrów tabeli nr 3, charakteryzujących się bardzo dobrą widzialnością w różnych porach dnia, trudnych warunkach atmosferycznych oraz w nocy (intensywnie widoczne w światłach reflektorów samochodowych). Barwa materiału zarówno w dzień, jak i oświetlonego w nocy powinna być taka sama.

Minimalny współczynnik odblaskowości znaków nie może być niższy niż określony w tabeli nr 1. Dla folii zadrukowanej dopuszcza się spełnienie wymagań zawartych w tabeli nr 1 obniżonych do 30 % podanych wartości.

4. Warunki wykonania

Tarczę znaku należy wykonać jako znak „STOP” (ośmiokąt wpisany w koło o średnicy 350 mm), umieszczony w polu o kształcie kwadratu o boku 500 mm (± 10 mm), wielkość i grubość liter dużych w grupie IV dla znaków małych określonych w przepisach w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania. Zarówno znak „STOP”, jak i kwadratowe pole, na którym ma być umieszczony, powinny być wykonane lub pokryte materiałem odblaskowym z minimalnym współczynnikiem odblaskowości określonym w tabeli nr 1.

Barwa tła znaku „STOP” - czerwona (tabela nr 2). Barwa napisu i obwódki znaku „STOP” oraz kwadratowego pola - żółta fluorescencyjna (tabela nr 3). Treść znaku powinna być naniesiona metodą sitodruku na podkład odblaskowy.

Znak powinien być wykonany jako obustronny, o identycznych parametrach dla każdej strony.

Tarcza znaku nie może mieć ostrych krawędzi i powinna cechować się niezbędną sztywnością eksploatacyjną.

Tarcza znaku powinna być umieszczona na słupku o średnicy nie większej niż 30 mm, o długości 1.500 mm, licząc od dolnej krawędzi tarczy znaku. Dopuszcza się wykonanie słupka z drewna, tworzywa sztucznego lub lekkiego stopu metalu. Barwa słupka powinna być czerwona, szara lub biała.

Znak powinien być zgodny z Polską Normą PN EN 471 w zakresie odblaskowości i barwy materiałów. W przypadku powołań niedatowych stosuje się ostatnie wydanie powołanej publikacji normy.

Warunki, jakie powinny spełniać materiały do wykonania tarczy znaku

Tabela nr 1. Minimalne wartości powierzchniowego współczynnika odblasku w $\text{cd} \times 1\text{x}^{-1} \times \text{m}^{-2}$ dla materiału odblaskowego klasy drugiej

Kąt obserwacji	Kąt oświetlenia β_1 ($\beta_2=0$)			
	5°	20°	30°	40°
12'	330	290	180	65
20'	250	200	170	60
1°	25	15	12	10
1°30'	10	7	5	4

Tabela nr 2. Barwa materiału podłożowego

Barwa	Współrzędne chromatyczności punktów narożnych		Minimalny współczynnik luminancji
	x	y	β min
fluorescencyjna pomarańczowoczerwona	0,610	0,390	0,40
	0,535	0,375	
	0,570	0,340	
	0,655	0,345	
fluorescencyjna czerwona	0,655	0,345	0,25
	0,570	0,340	
	0,595	0,315	
	0,690	0,310	

Tabela nr 3. Barwa materiałów o własnościach kombinowanych

Barwa	Współrzędne chromatyczności punktów narożnych		Minimalny współczynnik luminancji
	x	y	β min
fluorescencyjna żółta	0,387	0,610	0,70
	0,356	0,494	
	0,398	0,452	
	0,460	0,540	

Tabele opracowane na podstawie PN EN 471:2005.

WZÓR TARCZY ZNAKU

ZAŁĄCZNIK Nr 3

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE KIEROWANIA RUCHEM DROGOWYM

Zagadnienia	Liczba godzin
1	2
<p>I. Zakres kompetencji osób uprawnionych do kierowania ruchem drogowym</p> <p>W zależności od podmiotów uczestniczących w szkoleniu wskazanie uprawnień:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pracownikom kolejowym na przejazdach kolejowych; 2) osobom działającym w imieniu zarządcy drogi oraz osobom wykonującym roboty na drodze na zlecenie lub za zgodą zarządcy drogi; 3) osobom nadzorującym bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię, w wyznaczonym miejscu; 4) kierującym autobusem szkolnym w miejscach postoju związanych z wsiadaniem lub wysiadaniem dzieci; 5) strażnikom leśnym lub funkcjonariuszom Straży Parku - na terenie odpowiednio lasu lub parku narodowego; 6) strażakom Państwowej Straży Pożarnej podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej; 7) członkom ochotniczej straży pożarnej podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej; 8) osobom odpowiedzialnym za utrzymanie porządku podczas przemarszu procesji, pielgrzymki lub konduktu pogrzebowego - jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia ich bezpiecznego przemarszu; 9) strażakom jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1229, z późn. zm.) podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej; 10) umundurowanym funkcjonariuszom Biura Ochrony Rządu - podczas wykonywania czynności związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa osób ochranianych; 11) pracownikom nadzoru ruchu komunikacji miejskiej; 12) pilotom pojazdów nienormatywnych - podczas wykonywania czynności związanych z przejazdem tych pojazdów; 13) członkom zespołu ratownictwa medycznego - podczas akcji prowadzenia medycznych czynności ratunkowych, do czasu przybycia na miejsce zdarzenia innych osób uprawnionych do dawania poleceń i sygnałów uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze 	1
<p>II. Podstawowe zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego i zagrożenia, jakie niesie charakter pracy na drodze. Rodzaj i znaczenie wykonywanych prac na drodze oraz utrudnienia w ruchu, które się z nimi wiążą</p> <p>Omówienie możliwości wystąpienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) różnych reakcji kierujących pojazdami; 2) konieczności prowadzenia ruchu wahadłowego; 3) różnych warunków atmosferycznych (niedostateczna widoczność); 4) różnych warunków drogowych (np. natężenie ruchu); 5) unieruchomienia pojazdu na przejeździe kolejowym 	2
<p>III. Możliwości reakcji na zachowania uczestników ruchu drogowego niezgodne z przepisami</p> <p>Omówienie treści wybranych przepisów Kodeksu wykroczeń, które sankcjonują</p>	1

<p>niestosowanie się do sygnałów osób uprawnionych do kierowania ruchem drogowym oraz czynności, jakie należy podjąć w sytuacji zaistnienia zdarzenia drogowego.</p> <p>Wskazanie możliwości skierowania do sądu wniosku o ukaranie osób niestosujących się do poleceń lub sygnałów osoby uprawnionej do kierowania ruchem.</p> <p>Prezentowanie wzoru wniosku o ukaranie i wskazanie zakresu informacji, które powinny zawierać notatka lub pismo przekazane Policji - dotyczące sprawy wykroczenia i okoliczności popełnionego wykroczenia</p>	
IV. Zasady odpowiedzialności osób kierujących ruchem drogowym w świetle przepisów prawa wykroczeń oraz prawa karnego	1
V. Sposób podawania sygnałów i poleceń w świetle obowiązujących przepisów połączony z ćwiczeniami praktycznymi. Zwrócenie szczególnej uwagi na umiejętności oceniania przez słuchaczy prędkości pojazdów oraz możliwości ich bezpiecznego zatrzymania się	2
VI. Sprawdzenie stopnia opanowania materiału w formie testu oraz w warunkach symulowanych (rzeczywistych)	1
Razem godzin	8

ZAŁĄCZNIK Nr 4

WZÓR ZAŚWIADCZENIA O UKOŃCZENIU SZKOLENIA

<p>Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w</p> <p>ZAŚWIADCZENIE NR</p> <p>o ukończeniu szkolenia z zakresu wykonywania niektórych czynności związanych z kierowaniem ruchem drogowym, wydane dla</p> <p>..... (imię i nazwisko)</p> <p>..... (instytucja)</p> <p>Ważne z dokumentem tożsamości lub prawem jazdy</p> <p>do dnia 20..... r.</p> <p>mp. (podpis dyrektora WORD)</p>	<p>Niniejszy dokument, na podstawie § 8 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia r. w sprawie kierowania ruchem drogowym (Dz. U.) upoważnia wymienioną osobę do wykonywania niektórych czynności związanych z kierowaniem ruchem drogowym.</p> <p>Wyposażenie i sposób oznakowania osoby powinny odpowiadać określonym warunkom.</p>
---	---